

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an 8 coroane
 " 1/2 " 4 " "
 " 1/4 " 2 " "
 Prețul unui număr 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdiz.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

ÎNCEPUTUL ANULUI ȘCOLAR.

În viața dezvoltării popoarelor de mare însemnătate este începutul fiecărui an școlar. Tinerimea este speranța unui popor. E tinerimea crescută bine, în frica lui Dumnezeu, cu respect față de aproapele său și viitorul respectivului popor, este asigurat. Azi un popor nu se mai poate ridică prin puterea pumnului, ci prin cultură, pentru că trăim în veacul luminei.

„Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru din ceruri“ se zice în s. scriptură. Prin fapte bune și noble, prin credința tare în Dumnezeu, prin exerciarea dragostei creștine există azi nu numai individul, ci și popoarele. De aici rivalitatea cea mare între diferitele popoare, de aici sărbătorirea oamenilor, cari se disting prin puterea minții.

Noi, românii, nu am prea ținut cont de mersul altor popoare în cultură. Bietul nostru țaran și-a muncit curaua de pământ, cum a învățat dela moș-strămoși, fără să gândească și să știe, că și lucrarea pământului a dat înainte, că știința omenească a ajuns și pe acest teren la astfel de rezultate, prin cari puterea de a produce a pământului se poate îmbunătăți. Copiii nu i-a dat țaranul nostru la școală, necunoscând puterea luminei, ci a ținut câte trei copii la doi purcei. Urmările le-am simțit cu toții. Pământul țaranului nostru abea i-a adus atâta, ca să mai plătească câte ceva din dări și să-și țină casa cu bucate până la Crăciun, iar' de aci încolo a fost silit a mânca din cămara cutărui *ju-pân* Kohn, care în viața sa n'a pus mâna pe sapă, și totuși trăiește pe ușor, pentru că a avut norocul a *în-văța carte*. Cartea l-a făcut capabil să se ridice peste țararii neștiutori de carte și să trăiască din sudoarea acestora.

Poporul nostru a fost cuprins de cea mai mare indolență față de *carte* și față de orice înaintare. Urmările acestei indolențe și nepăsări sunt triste. Poporul nostru în cele culturale e în *coada* tuturor, iar' în cele materiale e la marginea gropii. Toate proprietățile țaranului sunt încărcate de datorii, de abea mai gema bietul muncitor sub greutatea acelor.

Stăm rău. Dar' cine-i de vină? Cine ar merita să fie tras înaintea judecării publice, pentru această nepăsare criminală, față de înaintarea poporului? Cine?! Răspunsul nu e greu, dacă aruncăm o privire asupra celor 30 de ani din trecut. De vină sunt acei preținși conducători, cari nu și-au priceput chemarea și zeci de ani au abuzat de încrederea poporului.

Am avut în mijlocul țaranului nostru din fosta graniță militară Comunitatea de avere. Această avere, câștigată prin sudoarea moșilor și strămoșilor grănicerilor de azi, ar fi avut menirea pe de o parte a învăța poporul la cultivarea rațională a pământului, a-i da pomi de soiuri mai bune, a-l ridică în cultură și a-i tinde în cazuri de lipsă și ajutoare materiale. Nimic din toate acestea nu s'a făcut și poporul n'a știut despre existența acestei comunități, decât atunci, când se prezentă executorul, ca să încasseze *pedeapsa silvanală*. Sărmanul grănicer era silit să cumpere lemnul din pădurea *lui* mai scump, decât cum l-ar fi cumpărat din pădurea altuia. De școale nimeni nu s'a interesat. În fiecare comună a existat *fondul grăniceresc*, a cărui menire era tocmai ridicarea poporului în cele culturale. Azi de am întrebă pe cei chemați despre soarta acelor fonduri, toți ar stringe din umeri. Totul ni-s'a prăpădit, iar ceice se cocoșaseră în fruntea afacerilor, se spălau de multele lor păcate, strigând în lumea mare, că ei sunt mari „naționaliști“. Oare ce ne-ar putea spune despre activitatea sa de 30 de ani ca membru al comitetului Co-

munității de avere dl protopop al Orșovei: Miloș Popoviciu?! Ce a făcut el, intransigentul și *puritanul naționalist*, pentru poporul din granița militară? Și ce a făcut pentru poporul fostul administrator al didactului dela institutul pedagogic?

Să lăsăm însă la o parte trecutul cu figurile-i triste. Să ne ocupăm de prezent și să reparăm în viitor.

De când actualul prezident, dl Constantin *Burdea* se află în fruntea Comunității de avere, lucrurile au luat altă față. Om al veacului luminei, nu s'a mulțumit cu calea bătută de înaintașii săi, de a arunca și încasa *pedeapsa silvanală*, ci a căutat să pună și înaltă de avere în rândul altor instituțiuni moderne și prin ea să deie poporului *pâne și lumină*.

În toate părțile sunt grădini de pomi, de unde țaranul are folos îndoit. Învață cultivarea pomilor și capătă pomi grațuiți. Și alte întreprinderi ne vestesc, că calea spre un progres în cele economice-materiale e deja croită. A căutat însă actualul prezident să ridice poporul în cele culturale. Cu mult chin și multă trudă a esoperat înființarea gimnaziului din Caransebeș și pentru a da posibilitatea și *țaranului* de a-și trimite copilul la școale mai înalte, a înființat internatul, care e chemat a da *toate* cele necesare celor 200 de copii grăniceri, cari vor frecventă gimnaziul. Baza pentru ridicarea poporului în cele culturale e deja pusă și acum dela înțelepciunea conducătorilor depinde, ca în viitor să și simțim roadele binefăcătoare.

Copii de grăniceri s'au îmbulzit la gimnaziu. S'a ivit lipsa a se deschide câte 3 clase paralele. Copiii sunt silitori și deștepți. Cei chemați însă de pe acum ar avea datorința să se îngrijască, ca nu toți ceice se îmbulzesc la gimnaziu, să râvnească la *domnie*. Nu avem lipsă de prea mulți *domni*, cari apoi să trăiască tot din sudoarea țaranului, cum sunt în genere dedați

pusă banii la bucurar. (Not. Red.)

domnii de român, ci ar fi sosit timpul ca să ne îngrijim și noi de formarea clasei de mijloc, a meseriașilor și industriașilor, pentru că un popor constător din *domni* și *țărani* va fi pururea sărac lipit pământului.

Ilustr. Sa dl C. Burdea este om umblat în lumea mare. El va ști mai bine ce putere are clasa de mijloc, și suntem siguri, că nu va întârzia cu luarea dispozițiilor, ca și în direcția asta să se facă ceva pentru popor. Anul acesta se deschide clasa a treia gimnazială. Avem deci absolvenți de 2 clase. Destulă pregătire pentru a prinde de coarne „plugul de aur”. Comitetul Comunității de avere, în conțelegere cu corpul profesoral dela gimnaziu ar putea satori deja lista acelor elevi, cari n'au capacitatea recerută pentru absolvarea gimnaziului și să-i îndemne la comerț și meserii. Să se formeze alături de fondul internatului un fond pentru ajutorarea celor trimiși la meserii și comerț. Tinerii cu aplicare să se așeze de comitet la cei mai buni comercianți și meseriași de prin orașele mai mari, unde să învețe și limbi, să îngrijască de creșterea lor religioasă-morală și apoi să-i așeze prin diferitele comune, dându-le ajutoare pentru început. Numai așa vom mai ajunge și noi la creangă verde.

INAINTE!

De o bucată de vreme foile naționale, sunt pline de atâtea spurcăciuni, încât te cuprind greața. Veninul ce unii căpătuiți, condeiași plătiți de naționaliști cu bani grei a-

duși și storși din crunta sudoare a robitului țaran din România, — cari cu puțină deschilinare, sunt recrutați din acei oameni, cari nu s'au putut ferici pe o cale sau alta, din pricină, că în loc să învețe ceva pe la școli, au bătut câinii, prin cele capitale, sau au prădat banii prin cele locuri nelegiuite — sunt de o natură, care samănă mai mult cu a unor teroriști, cari te despoaie ziua la amez de tot avutul, sugând apoi cu lăcomia unor lipitori, — prin minciunile lor, sângele pacinicului popor român.

De atâția ani de zile, de când cetesc foile românești dela noi, aproape toate, suflul meu e într-o continuă agitație. Azi vezi certându-se foile naționaliste, îndeosebi: „Lupta” cu „Tribuna”, asta apoi cu „Gazeta Trans.”, apoi cu „Drapelul”; iar ca vârf la toate, le dăscălește pe rând „Țara noastră”, a copilului Goga, care nu cruță pe nime, ca și când el ar fi ce știu eu ce pricopsit de carte, — la urma urmei însă cine e acest copil? un omuleț fără nici un căpătăiu, care și-a pierdut anii prin cele capitale fără de ași sfârși nici un studiu. Cum zic, aceste foi să ceartă ele între ele ca la gura cortului, aruncându-și una alteia cele mai spurcate vorbe, cari numai rușine aduc pe capul națiunii noastre. După-ce sau săturat însă de injurăturile dintre ele, se apucă hodorontronc, și de acei bărbați ai națiunii, cărora nu merită acești perdevară a le sărută nici tâlpile picioarelor.

Strămtorați fiind cu ușa, acești destrăbalați, în speculațiunile lor de adevăratul fiu al neamului *Il. Sa dl Constantin Burdia*, răgnesc, ca urșii în pericol, îndeosebi rușinea neamului „Lupta”, lui Birăuț, cel despre care deja toată suflarea românească știe, că e un aventurier, care se aruncă dintr'o pungă în alta, numai ca să se căpătuiască, și să-și umple buzunarele, rîzînd apoi în pumni despre binefăcătorii lui. Să nu uităm și aceea, că acest omuleț, care de altfel e un pericol pe biserica și națiunea română, prin foile lui stoarce fără milă și ultimul ban din punga

românului, care îi mai cumpără foile, căci trebuie să știe odată poporul, că foile lui sunt o adevărată speculațiune, ca el să se îmbogățească.

Mă mir mult, și cu mine și poporul român din graniță, care pentru *Il. Sa dl Constantin Burdia* am muri cu drag, fiindu-ne moartea o datorie sfântă față de iubitul nostru deputat, care e un inger trimis de Dumnezeu pentru binele poporului din graniță, da, ne mirăm mult, cum *Il. Sa* nu prinde zbiciul și ca un erou să pleznească obrazul acestor oameni fără pic de rușine și fără Dumnezeu!

Noi grănicerii, cari cunoaștem deaproape pe *Il. Sa dl Constantin Burdia*, iubitul nostru deputat îi zicem: *Inainte iubite d-le ablegat! Mergi pe calea care ai apucat! Poporul te urmează! Poporul român te însoțește! Poporul ți-e la spate! Și vai de acela, care azi lovește cu petri în Il. Ta, căci acela mâne va fi pus pe rugul disprețului poporului! Minciunile cari acei taiefugă le scornesc, aruncându-șile, sunt mai spurcate și mai grețoase decât înșiși făuritorii lor!* Nu numai noi ci cu noi poporul român din toată Ungaria se va deșteptă odată și se va convinge, că acei matadori, cari azi se laudă cu „naționalismul” lor, nu sunt alta de cât o adevărată pată rușinoasă și un adevărat plug, care sapă adânci brezde de durere în suflul oropsitului popor român, care odată se va vedea sedus și înșelat până la ruină, blăstămându-i pe acești speculanți! Alipise-va atunci poporul român cu încredere de *Il. Ta*, disprețuind pe conducătorii lui, cari azi fac adevărată speculă cu „naționalismul”.

Mi-se umple mărunțiile de scârbă, când cetesc prin foile lor căpătuite, că pentru faptele lor spurcate, nu sunt atât de viteji a-și da seama înaintea legii, când acestea le cere socoteala, ci împing în temnițe pe niște bieți muncitori tipografi, cari în viața lor nu au scris nimic, nici barem o iotă contra maghiarilor, sau contra guvernului maghiar, pe care orice român cu mintea sănătoasă e da-

FOIȚA „SEVERINULUI“.

Marcu și Taina din Teuș.

— Dramă din viața poporului nostru, în 3 acte. —

De:

George M. Dopp.

(Urmare.)

Pavel: Ha, ha, ha, ce rău ne poștești tu nouă, cestor cu păr scurt și minte lungă, auzi, auzi, nu-i destul, că sunteți voi cu părul lung și minte numai un sfârc?

Anica: Par-că între bărbați nor fi cu minte scurtă și păr...

Pavel: Lung, ha? Or fi, dar eu nu cunosc... Dar' ian lasă acuma vorba asta, că din vorbă lungă se alege sărăcie și păruială; cum zic, mai lasă și lucru, isprăveste odată!..

Anica: Iaca, sunt gata, la poruncă... (aruncă cârpa de șters într'un colț).

Pavel (șoptind): Ei ce-i cu farmecile celea?...

Anica: Ce să fie, le am și le voiu în-trebuința la caz de lipsă...

Pavel: Ian' să le văd și eu...

Anica (șade pe scaun și scoate sticla verde): Ian' te uită aici e otrava...

Pavel: Dar' cealaltă unde, că mai văzui una la tine?...

Anica: Am da, într'adoua e tot otravă, adecă și mai tare...

Pavel: D'apoi în asta?...

Anica: Din asta îi dau 10 picături și în 5 zile-i gata!...

Pavel: Ei și cum e cealaltă?...

Anica: Dacă în 5 zile nu moare de otrava dintăiu, apoi punem, asta (scoate sticla neagră) 5 picături, atunci la tot cazul a doua zi e mort!... (à parte): Dear ști el, că eu acum mințesc...

Pavel: Păi, de ce să nu-i dăm dintr-aceia mai tare, ca să ne scăpăm mai iute de el...

Anica: De ce?... Ar fi prea bătător la ochi...

Pavel: Că bine zici...

Anica: Ei vezi, totuși și noi muierile avem minte, nu numai voi...

Pavel: Lasă, lasă, odată te lăudași..., și tu... ca toate muierile...

Anica: Lasă pe mine, averea o fi a noastră, tu să ai numai grije de hârtii!...

Pavel: Bun..., grija mea...

Anica: Da ce vom face cu pârdaunica asta, cu Ileana, că de două zile de când e la noi, mă surzește cu vorba, că să aducem pe Marcu, ori să o ducem, ca să se întâlnească cu el?...

Pavel: Ce să facem!... (tainic) O trimitem după el... (se scoală merge la fereastră).

Anica (à parte): Marcu să moară otră-

vit de mâna mea?... Nu, nu se poate, eu să-l omor, când el mi-e mai drag de cât viața mea?... Nu, nu, fără el aș muri... Ori cât ai dori tu (cătră Pavel) călăule... Marcu nu moare, îl voi ținea pentru mine... va muri însă Ileana, care îmi stă în cale!... (pentru sine): Pe Marcu îl voiu ferma cu ajutorul din sticla asta...

Pavel: Pst..., griji, că vine... îl văd de departe...

Anica: Cine?...

Pavel: Marcu!...

Anica: Cum?... La noi?... L'ai chemat tu?...

Pavel: Da!...

Anica: De ce chiar azi?...

Pavel: Așa am vrut eu!...

Anica: Păi cum vei începe cu el?...

Pavel: Cum?... Cu frumosul, căci cu frumosul mergi departe...

Anica: Cam prea pripită-i treaba... Ceva mă neliniștește și mă cuprinde un fior de groază, ca și cum aș păși ceva!...

Pavel: Ce groază?... Așa sunteți voi femeile, de toată umbra vă temeți și vă faceți fel de fel de năluciri...

Anica: Păi, nici nu ne-am înțeles încă, cum să-l otrăvim!...

Pavel: Ce atâta înțelegere?... Scurt... Eu vă voiu lăsa singuri... În timpul ăsta tu

tor să-l cinstească, ca să trăim în pace cu acest popor, apărând împreună scumpa noastră patrie! Când acești matadori, sunt căutați pentru a-și da seama și a răspunde pentru faptele lor, nu dai de ei, nu sunt nicăiri! Cu un rîs batjocoritor se ascund în tufă și asemenea copiilor, când se joacă: împing înainte pe bieții strolmani, oameni, cari sunt plătiți anume, ca să răspundă pentru neobișnutele d-lor „naționaliști“, cari pe acești stromani îi ademenesc, îi alipesc cu puterea, recrutându-i din șirul bieților muncitori-tipografi. Dacă însă aceștia nu iau răspunderea asupra lor, nu capătă pâine, îi terorizează și îi aruncă pe drumuri.

Aceștia sunt „naționaliști“ poporului român de azi, cari îmbată poporul cu minciunile lor până la cel mai scârnăv grad, asta e naționalismul lor! Pentru-ca iubii nostri frați români din alte părți să se convingă pe deplin, că sunt drepte vorbele noastre, iată icoana de stromani, după care se ascund vitejii din tufă. Am spicuit numele lor din foile „naționaliste“, anume:

„Pentru „Lupta“ și „Poporul Român“ răspunde Emil Tauss, tipograf și dela o vreme Birăuț-Bucurescu, tipograf. Pentru „Tribuna“ are răspunderea asupra-și Sava Nichin, tipograf. La „Drapelul“ din Lugoj, a fost redactor responsabil N. Jugănariu, culegător tipograf, de prezent e în temnița din Segedin. Următorul lui e Atanasie Bogătan, iarși culegător tipograf. „Țara noastră“ are de redactor responsabil pe Lazar Devan, culegător tipograf, iar „Libertatea“ pe Ioan Pop, tipograf.“

Pe spatele acestor „stromani“ fac politică, și naționaliști, cari nu să găsească statornic prin redacții. Mulți din ei au suferit, pentru cuvintele „lor“, batjocuritoare, neadevărate, afățătoare. Și fiind cei din tufă și marinimoși, când pot, pentru a scăpa de susținerea lor prin temniți, înlesnesc stromanilor trecerea prin România. În chipul acesta au ajuns în România foștii redactori ai „Luptei“ și „Poporului Român“, dnii Vasile

Macrea și Virgil Coran zis și George Pleșoianu, cari și-au lăsat părinții și rudeniile aici, pentru-ca să nu îi mai vadă în veci poatecă!

Ș'apoi când vezi atâta destrăbălare în mijlocul fraților tăi de un neam, ce poți să zici de străinii. cari n'au nici în clin nici în mănecă cu poporul român, să te duci să te plângi străinului, nu-i pasă de tine, căci nu e al tău, când însă te duci la ai tăi aceștia sunt falși și te jupoaie, ca și cum un ablegat „naționalist“ din apropiere a voit să stoarcă dela alegătorii lui din comuna R... de lângă Caransebeș 300 bănci, spese pentru o călătorie la Pesta în nescăi afaceri de izlaz a poporului, care s'a dus să se plângă lui, ca unui ablegat al lor; iar unui biet plugar tot din comuna susamintită tot numitul ablegat, în naționalismul lui, l-a lipsit de 30 cor., bani pe cari bietul om i-a scos cu judecata.

Ei bine, să știe dl ablegat din L... că alegătorii lui o să-l fericească a doua oară nu cu voturi, ci cu ciomege, arătându-i: ușa!

Poporul din graniță și jur, s'a convins, ca *Il. Sa dl Constantin Burdia*, e adevăratul conducător, care cu inima deschisă și cu dragoste nefățarnică se interesează de soarta nu numai a alegătorilor săi, ci a tuturor, cari îi cer sprijinul, dovadă atâtea și atâtea favoruri câștigate de dânsul grănicerilor și altor particulari, cari din depărtări îl cercetează cerându-i sprijinul. De aceea poporul român a început a-l înțelege pe iubitul nostru ablegat, care zilnic își găsește aderenti și iubitori în toate părțile. Deasemenea poporul din cercul Oraviței e însuflețit pentru deputatul lor *dl Iosif Siegescu*, cu toate, că „Lupta“ lui Birăuț, care nu se rușinează a publica în coloanele ei cele mai scârboase lucruri contra tuturor, cari nu sunt de pânura lor. Sfârșesc cu proverbul: „Câinii latră, caravana înaintează“ și-apoi și aceea, că „apa curge petrele rămân“!

Înainte iubite *dle Burdia* și *d-le Sie-*

gescu! Poporul vă urmează! Pleznească „ei“, cu foile lor cu tot, căci nu vă poate strică, când poporul vă stă la spate!

Unchiul Dorinii.

Conflictul bisericeii cu guvernul. Toate ziarele românești publică adresa, pe care a trimis-o ministrul Apponyi metropolitului Mețianu. În adresa aceasta ministrul o spune lămurit, că pentru cazul când instrucțiunile lui nu ar fi puse în aplicare, va detrage congrua pentru tot teritoriul bisericeii. „Tribuna“, „Lupta“ și „Gazeta Transilvaniei“ protestează energic (după cum li-e obiceiul, când nu e vorba pentru vre-un os de ros, pentru ei și pentru căpătuirea unor nemoteniile ale lor, cari în lipsa de altă ocupație să joacă de-a „naționalismul“) în potrivea adresei ministeriale. — Atât legea despre congrua, cât și legea de școală s'a nizuț pe baza cea mai nobilă, apărând toate drepturile statului național maghiar, pe lângă susținerea integrității depline a autonomiei diferitelor confesiuni, a face destul obligamentelor, ce are statul, ca atare în misiunea sa culturală, față de naționalități. Legea congruei s'a nizuț a mântui pe preoți din starea lor miserabilă, în care se afla, și numai cu un deceniu, mai înainte întreagă preoțimea mai mică, fiind prin grijile materiali greu împedecată întru îndeplinirea misiunii lor spirituale; — legea pentru școale ridică pe învățători la un atare grad de traiu, în care cel puțin de cele mai urgente năcazuri ale vieții sunt mântuiți. E deci lucru natural, că atunci, când țara s'a angajat la îndeplinirea unei atare misiuni, care costă la an câteva milioane, prin care asigură preoților și învățătorilor o existență corespunzătoare calificării lor: nu poate suferi, ca biserica și școala astfel ajutate, să devină culcușul nișuțnelor nepatriotice și antimaghiare. Drept aceea, aceste ajutoare, în cazul neobservării acestor condiții pretinse de cătră patriotismul cel mai elementar, conform dispoziției legale, se poate și detrage. Că ministrul de

il îmbii cu un păhar de vin și... (face semn spre sticle) gata...

Anica: Tu unde mergi în timpul ăsta?..

Pavel: P'afară... (à parte): Așa-i femeia... toate vrea să le știe...

Anica (lingușitor): Nu cumva ai ceva de lucru pe la notarul?..

Pavel: Ba tocmai, că așa avea; dar...

Anica: Ce-i darul ăsta?... Te-ai duce și nu... ți-e teamă să ne lași singuri, nu cumva să muște Marcu din mine?..

Pavel (amenință): Anico, grijii!..

Anica: Iară mă temi?... Nici acum nu te încrezi în mine, când m'am făcut părtașă ta, la viitoarea crimă?..

Pavel: Iți cred, eu ție, dar și aceia cred, că tu încă îl placi pe Marcu...

Anica: Nebune, dar' d'aceia voesc să-i omor p'amândoi?..

Pavel (cu asprime): Anico! Marcu trebuie să moară!... Auzi?... El trebuie să moară!... (zăpăcit): El știe cine a omorît pe moșu-seu!..

Anica: Apoi?... Nu-i el ucigașul?..

Pavel: Nu!... Marcu însă (apăsă): trebuie să moară!... De nu-l otrăvești tu, îl mătur eu dintre cei vii!..

Anica: Nu te pricep... vorbești prea fără înțeles... în vorbele tale văd ascunsă o

taină, pe care aş vrea să știu și eu...

Pavel: Ce tot întrebî atâta?... Iaca și tu, deh, dacă tocmai ții la asta... Pe moșu lui Marcă l'a omorît un om din greșală, ei, și nime nu știe afară de el, decât un țigan, care a văzut totul...

Anica: Eibine, atunci, de ce vrei tu, ca chiar noi să omorîm pe Marcu?

Pavel: Pentru-că vom fi mai siguri de avere...

Anica: De ce nu-l omoară acela... De ce chiar noi?..

Pavel (cu asprime, amenințând): Așa vroiu, ș'asa trebuie să fie!..

Anica: Aha... Acum văd eu ce-i aici!..

Pavel: Pst, taci!... Nici o vorbă!... De nu faci ce-ți comand, te dau de gol cu Ileana, și iaca vom robî amândoi!..

Anica: Dar încă de Ileana nu m'am atins...

Pavel: Destul, că ești pe cale...

Anica: Acum știu totul...

Pavel: Pst!... Taci femeie... Nu mă nenoroci!... Vine... (se aude bătând la ușe).

Scena 2.

Marcu (întră prin stînga) — cei de față.

Marcu (are la brău cuțit, întră voios, însă precaut): Bine v'am găsit!..

Pavel: Bine ai venit Marcule... (întinde

mâna, Marcu însă se face, că nu vede): Hm, Doar nu mai știi obiceiurile Marcule?

Marcu: Pentru-că nu ți-am întins mâna și eu la rîndul meu?..

Pavel: Păi, eu știu, că așa e obiceiul, așa e frumos și așa se șade...

Marcu (batjocuritor): Eu mă țin de etichetă, de când am umblat prin străini am învățat multe... de pildă și asta, că nu se cade se dai cu toți mâna, când mergi întro casă și acolo sunt mai mulți oameni laolaltă...

Pavel: O fi cum zici, la mine însă în casă, nu găsiși alții decât pe mine și Anica...

Anica: D'apoi, Marcu de când a moștenit averea tat-seu, și a fost prin străini (à parte): mănecă-i pustia străini!... (cătră cei prezenți): să țin domn mare, nu vrea să mai cunoască neamurile!... (se duce la fe-reastră).

Marcu: Dară nu, mi-e drag de neamurile... (à parte): ca la dracu de tămăie, și la pisică de șoarece... (cătră Anica): crede Anico, însă... așa mi-e firea, cum e ia...

Pavel: Așai-i, așa-i: dar' ian' șezi Marcule la noi... (ii arată scaun).

Marcu: Mulțumesc, nu șed, mă cam grăbesc; m'ai chemat la tine Pavete... nu mi-ai spune, că de ce?..

(Va urma).

culte supraveghează executarea acestor legi, e lucru natural, aceasta îi e datorința. Dar nici nu credem, că ar exista în lume vreun stat, care se permită naționalităților o astfel de procedură pe banii statului. — Lucru natural, agitarea s'a pornit și se continuă sub titlu de: atacarea autonomiei confesionale, cu toate, că detragerea congruei nu are nici o legătură cu autonomia bisericești; guvernul în acest caz ar detrage numai banii statului dela acele cercuri bisericești, cari din motive sau scopuri contrari statului se vor opune dispozițiilor legale ale guvernului.

Congresul medicilor. În interesul reușitei acestui însemnat congres se iau toate dispozițiile necesare și rezonabile. Direcțiunea poștelor a pus la dispoziția congresului o expoziție poștală, un mic oficiu poștal-telegrafic și telefonic ce va funcționa în decursul congresului și va primi tot felul de scrisori, asemnări, telegrame etc. dela mambrii congresului și reprezentanții presei. Străinii se însinuă zi de zi, în număr tot mai mare. Până acum numărul membrilor însinuși e de 3120, iar a membrilor de familie 740. Se calculează cu siguranță, că numărul membrilor va fi cel puțin de 4000, a membrilor de familie cel puțin 1000—1500. Cine poate numai puțin calcula, ușor poate ajunge la consecința: oare numărul medicilor demonstrați, făcut-a mare pagubă sau nu?

Majestatea Sa Regele a numit pe Arhiducele Francisc Salvator inspector suprem al cavaleriei.

Inspector pentru preparandiile noastre românești a fost numit dl deputat Dr. Siegescu în calitate de comisar ministerial.

Congresul internațional de pace. Participanții străini la congresul universal de pace la Stockholm au exprimat, că congresul nu se poate ține în timpul grevei generale. Comitetul de organizațiune suedez a hotărât să amâne congresul pe anul viitor.

Din străinătate.

În fața războiului Greco-Turc.

— Zilele trecute se zvonise, că secretarul de legațiune grecesc Coussis a fost ucis de niște Turci la Serres. Faptul acesta a agravat și mai tare încurcătura Grecilor cu Turcii. Turcii sunt foarte înverșunați contra Grecilor. Au boicotat pe toată linia în tot imperiul turcesc toate mărfurile grecilor, cari aduceau anual un venit Greciei de mai multe zeci de milioane.

— Ministrul de războiu turcesc a pregătit deja planul de războiu, numind de comandant al armatei turcești, al eventualului războiu cu Grecia pe pașa Mahmud Șefket.

— Să vestește din Canea, că cele cinci vapoare ale puterilor protectoare cretane, s'au oprit la port, unde au debarcat 500 de marinari cu comandanții lor. După ce au îndepărtat toate steagurile, au lăsat pe teritoriu 50 de marinari și două mitralieze pentru măsuri de pază.

— Autoritățile turcești au făcut percheiziții în mănăstirile grecești de pe muntele Athos, în mai multe din ele au descoperit adevărate depozite de arme. Un număr mare de călugări au fost expulzați, alții născuți în țară, au fost trimiși sub excoartă la comuna lor.

— 30.000 Albanezi din Cuzinie s'au răsculat, refuzând plata impozitelor. Perceptorii

au fost primiți cu focuri de arme. Nu s'au potolit, decât după intervenția armatei și numai dându-li-se asigurări de cătră caimacam, că Poarta se ocupă de toate revendicările albaneze.

— Se anunță din Constantinapole, că tonul notei Greciei e foarte complezant față de Turcia. Drapelul grecesc de pe cetatea orașului Kanea a fost delăturat și faptul acesta întărește suveranitatea sultanului în Creta. Dar rămâne încă înapoi ceva: raporturile dintre Turcia și puterile mari încă nu-s stabilite.

Rezolvarea acestei chestii rămâne pentru viitor. Rezolvându-se și chestia aceasta, pacea în Balcani se va restabili.

Din Spania.

— Aproape nici o știre nu vine de pe câmpul de războiu, al Spaniolilor cu Marocanii. Guvernul spaniol a oprit, sub poruncă aspră foilor spaniole, a publică, ori ce știre despre războiu. După știrile ce le aduce foile franceze se constată, că în 18 l. c., a fost o încăerare sângeroasă între trupele dușmane. Armata spaniolă, a început un foc de artilerie oribil contra Marocanilor, pustiind o mulțime din șirurile acestora. Numărul ucișilor rămași pe câmpul de luptă nu se știe, deoarece nu sunt știri sigure. Luptătorii Marocani sau refugiat în munți, aici însă au fost întimpinați de pedestrima spaniolă, care ascunși după stânci, pușcau în carne vie, așa, că nici un glonț nu mergea fără greș, rărind în mod uimitor rândurile marocanilor. Aceștia au dovedit însă o vitejie nemaipomenită, cu toate, că vedeau cu ochii cum se răresc, totuși au înaintat până au ajuns pept la pept cu spaniolii. Spaniolii au pierdut 8 oficeri și la 70 soldați. Perderile marocanilor se urcă la câteva sute. Aceștia din urmă au căpătat ajutoare mari. Comandantul spaniol Marina, a primit zilele acestea un ajutor de 8000 pedestrași, așa, că are pe câmpul de luptă acum o armată de 48.000 soldați contra marocanilor. Să crede, că războiul va continua încă, deoarece dușmanii se întâlnesc rar unii cu alții.

Greva din Svedia.

— Se crede, că această grevă va încetă, cât de curând. Președintele greviștilor, a dat un circular cătră toate branșele puse în grevă, în care îi avizează, că continuarea mai departe a grevei nu are nici un înțeles. În multe fabrici, greviștii ajungând la înțelegere cu patronii au început munca. Pe străzile orașelor au început a se stabili liniștea.

Diverse.

— Programul întrevederii țarului cu sultanul turcesc este deja stabil. Țarul plecând în vizită în Italia, va trece prin Dardanele. La întoarcerea sa din Italia țarul va face o vizită și sultanului Mohamet V. Și vizita aceasta, ca toate cele de până aci, va avea loc pe mare.

— În cercurile curții din Muntenegru se dezmite categoric știrea, că principele Nikita are de gând să se proclame rege. Stăpânul Muntenegrului are dreptul acesta ce-i drept, titlul de rege însă aduce cu sine astfel de obligațiuni, cu cari principele nu vrea să împovăreze poporul.

— Groaznic cutremur de pământ a fost în Japonia, care a pricinuit mari pagube în numeroase orașe deacolo. Liniile telegrafice și comunicațiunea căilor ferate, fiind întrerupte

în mai multe direcțiuni, știrile cu privire la pagubele pricinuite de cutremurul de pământ sunt oribile. Se afirmă, că ar fi 21 persoane ucise și 70 rănite.

— O telegramă din Kobe (Japonia), spune, că o mare furtună, care a bătuit insulele Tofa, a nimicit flotele pescuitorilor de coraliu. 450 de pescari au pierit, 100 vase încărcate cu coraliu s'au pierdut.

— Un lucrător dela drumurile de fer în Benevent (Italia) ocupat cu repararea unui vagon, a descoperit în acel vagon o ladă a cărei capac l'a spart din nebăgare de samă. Cercetând interiorul, el o găsi plină de bancnote de câte o mie de lire, hârtii de valoare și monete de aur. El a legat din nou lada pe care a arătat-o șefului gărei care a stabilit, că cuprindea 1.700.000 lire. De oare-ce nimenea nu s'a plâns de pierderea unei atari sume, se presupune, că ea a fost furată din ruinele Mesinei.

NOUȚĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna August (Măsalar) are 31 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	16 M. Diomid.	29 T. c. Ioan
Luni	17 M. Miron	30 Roza
Marți	18 Flor. și L.	31 Raimund
Merc.	19 M. Andrei	1 Sept. Eg.
Joi	20 Pr. Samuil	2 Absolon
Vin.	21 A. Tadeu	3 Mansbet
Sâm.	22 M. Agatonic	4 Rosalia

Dum. 14 a d. Rusalii, ev. Mat., c. 22, gl. 5, v. 3.
„Zis-a Dl pilda ac.: Asem. imp. cer. om. imp., care a făcut nuntă.“

Știri personale. După cum suntem informați dl. Sa dl conzilier reg. și deputat dietal: *Constantin Burdea*, se va întoarce acasă, dela Marienbad în 28 l. c. st. n.

— Dl senator I orașenesc *E. Bastius* s'a reîntors din concediu ocupându-și oficiul în 21 l. c. st. n.

— Tenorul-liric din București: *Vasilii*, a concertat în orașul nostru în seara de 22 l. c., cu concursul „Soc. române de muzică și cant“ din loc, în grădina hotelului Lichtnekert. După concertul a cărui program a fost nu se poate mai bogat, în care dl *Vasilii*, cu cunoscuta-i voce dulce, a stors admirația publicului prezent, răsplătindu-i arta dlui artist cu aplauze frenetice, — a urmat dans până târziu.

Episcopul Aradului întors dela băi. Preasfinția Sa Episcopul Ioan Ignatie Pap, s'a întors dela Reichenhall deplin sănătos.

„Societatea română de muzică și cant“ din Caransebeș, după unele pedecivite la mijloc, nu a concertat la băile Herculan, după cum anunțaserăm în nr.ii trecuți. Suntem informați acum, că binecunoscuta societate, a luat hotărârea de a concerta la Orșova: Sâmbătă la Sf. Marie mare în 28 August seara, în sala „Hirsch“. Sperăm, că on. public, care a așteptat cu drag, producțiunile societății la băi, va fi surprins prin programul atât de bogat al ei, asistând la concertul din Orșova, care sperăm, că va fi satisfăcător.

Noi membri în direcțiune. „Societ. calei ferate Caransebeș-Hațeg“, a ales de noi membri în direcțiune pe I. P. S. Sa dla episcop gr. cat. din Lugoș, *Vasilie Hossu*, *Luchics Carol* și dl *Dr. Ernyei Pál*.

† **Elena de Jacobiciu**, după cum suntem informați, a răposat în Domnul, Mercuri în 25 Aug. st. n., dimineața, aici în Caransebeș.

Negustori de fete prinși la gara din Caransebeș. În 24 l. c. poliția noastră a pus mâna pe ovreul Pollák Illés, în momentul când voia să urce trenul, însoțit fiind încă de un haimană din România, ducând cu ei o fetișcană tânără de toată drăgălușia, cu scop de a o trece dincolo... Negustorul spurcat de carne de om, a fost pedepsit din partea dlui căpitan orășenesc, cu o lună temniță și 300 cor., pedeapsă în bani. Fata a fost trimisă în satul ei sub pază polițienească; iar pe haimanaua din România a expulzat-o peste graniță.

Soartea muncitorilor la fabrica de lemn din loc. Abia a trecut o săptămână, de când am înregistrat o nenorocire la numita fabrică, azi iarăși suntem în poziția tristă de a înregistra alta: muncitorul Ioan Petrașcu din Rujeni, stă mort, turtit fiind trupul lui în mod îngrozitor de un lemn din pădurea Borlovei. Răgnetele desperate ale orfanilor și văduvei sale își sfășie sufletul. De o bucată de vreme se întâmplă cam dese nenorocirile aci, în urma necapacității conducătorilor fabricii, ceea ce e revoltător; iar sângele celor uciși cer răsplătire la cer. Ar fi de dorit, ca direcțiunea numitei fabrici să se delature împreună cu conducători cu tot, căci pentru nepriceperea lor îngâmfiată doar, nu o să se nenorocească atâtea familii de muncitori!

Ocne de aur s'au descoperit în Zernest (Zernești, com. Făgăras). Aurul din ocne, să zice, că ar trece peste 120 milioane cor.

Ce face femeia rea. Intr'una din Duminecile trecute, în comuna Jurjova s'a cununat femeia C. a răposatului N. J. cu I. R. Această femeie și-a încercat șiretenia, a fură inimile mai multor voinici din sat. La urma urmelor a învins pe susnumitul, care a luat-o de soție. S'au dus însă cu trăsura din Jurjova la Secaș, pentru a se înscrie la matriculantul civil. După părechea de miri însă, au luat-o arazna, pe jos și Iosif Craguia și Achim Almăjan, foștii ei îndrăgostiți. Să vede treaba, că îi ducea dorul aprins în sufletul lor de Cătălina, că au făcut miresei parade cu pușcături de dinamit. Pe drum însă, când se întorceau spre casă dela Secaș, susnumiții voinici, se luară la ceartă, aruncându-și unul altuia: că pe unul îl iubește și acum Cătălina mai mult ca pe celalalt. Lui Iosif i-se puse un junghiu la inimă de vorbele lui Achim, și cu o lovitură de bătă îi sparge capul, acesta însă infuriat scoate cuțitul și-l împănă în umărul ortacului. Dacă nu venia la timp Petru Lupița, ca să-i despartă, se luptau voinicii, vărsându-și sângele lor nevinovat pentru o floare, care ofilită cum e, a rupt-o altul și o poartă la cingătoare. După ce se vor însănătoși, ar fi bine să se împace, căci pacea între frați e mai scumpă ca o frunză palidă, care a căzut, căci la primăvară cresc pe trunchiu alte frunze, ș'apoi de fete și neveste frumoase, har Domnului, noi Românii suntem bogați.

Dramă casnică. Cocișul I. Murgu din Anina, trăia mai bine de doi ani în concubinată cu servitoarea A. Kubik. În timpul din urmă ficiorul s'a cam dat la beutură. Era mai mult în crâșmă, de cât acasă. Când venea pe aici se începea la sfadă, mai apoi

își bătea sdravăn concubina. Ne mai putând suferi bătăile, biata femeie s'a hotărât să părăsească pe Ioan și să se ducă la Timișoara. În zilele trecute s'a pus pe cale către stațiune. Pe drum s'a întâlnit cu Murgu, care auzindu-i ținta, și-a scos revolverul și a pușcat de trei ori asupra femeiei. Rănită greu femeia Kubik a fost transportată în spitalul din Timișoara. E puțină nădejde, că va rămânea în viață. Criminalul a fost dat pe mâna jandarmăriei, care l'a arestat.

OMKE. Asociația ungară de comerț „Omke“, ne trimite un comunicat, în care raportându-se la marile pagube ce le suferă comerțul țării din cauza lipsei de vagoane, atrage atențiunea publicului interesat, că atât prin filialele cât și prin centrala acestei asociații se pot face reclamații la locurile competente, cari în cele mai multe cazuri sunt cu bun efect. Pe calea aceasta se pot delatură multe inconveniente provenite din lipsa de vagoane, precum și din alte încăpăținări ale împiegaților căii ferate. O succursală a acestei asociații se află și în Lugoj.

Agronomul Procopie Badescu din Luncavița (cercul Teregova), a găsit în buțoarca unui fag un stup cu albine, care avea și faguri cu miere. Numitul mâncând din acea miere peste măsură, a murit la moment.

Atentat contra unui tren. Pe linia Bocșa-Recița, s'a comis un atentat contra unui tren personal, ce comunică pe acolo. Atentatorii au grămădit niște bolovani mari pe șine: numai conducătorului se poate mulțumi, că s'a evitat pericolul unui accident de tren. Din depărtare a observat deja bolovanii și a oprit trenul la timp. Se crede, că atentatorii au voit a jefui trenul. S'a pornit cercetare.

Șpioni în cetatea aradană. Sentinela cetății arădane a prins deunăzi doi indivizi suspecti, cari fotografau unele părți ale cetății. Li-s'a luat un interogator, în decursul căruia s'a constatat, că sunt șpioni. Unul e un fost locotenent din armata sârbă, celalalt e un oficer turc.

Stârpirea șerpilor. Din cauza numărului mare de șerpi veninoși din regiunile calde ale Bosniei și Herțegovinei, administrația locală a ordonat stârpirea acestor reptile primejdioase, cari între 1895—1905 au mușcat cam 130 oameni anual și 1338 animale domestice. Incepând cu 1906 s'au fixat premii pentru cei cari vor ucide șerpii veninoși. În anul 1906 au fost prăpădiți 30.056 șerpi, dintre cari 25.483 s'au găsit cu venin. Anul următor, când populația întregă a luat parte la stârpirea lor, numărul șerpilor uciși a fost de 380.710 dintre cari 371.685 veninoși. Anul al 3-lea s'au stârpit 273.685 bucăți; între aceștia 169.531 veninoși. Această vânatoare de șerpi va trebui natural să continue mai mulți ani, pentru că să dea rezultate mulțumitoare. Un rezultat se poate semna în sesiunea trecută, când numărul mușcăturilor asupra oamenilor a scăzut la 206 în 1907, la 140 în 1908. Cazurile mortale de asemenea s'au micșorat reducându-se dela 9 la 6.

Ploaie de stele. Din Belgia se comunică, că în 12 August s'a observat la observatorul astronomic din Antwerpen în timp de 4 ore circa 200 stele căzând. În una din sările ultime au căzut peste 1000 stele, cum n'au căzut de mulți ani.

Ars. Petru Ursan din Bezna, în Bihor, a plecat cu nevastă-sa la secerat într'o dimineață lăsând pe copilașul de 3 ani Dumitru Ursan durmind. Înainte de a pleca de acasă, tatăl așezase pe băiat în pat; și se vede, că atunci, fără băgare de seamă, a căzut din lula omului vre-o scânteie pe hainele patului. Plecând au încuiat ușa. După 1/2 de oră vecinii au zărit o mare lumină și fum la casa lui Ursan. Au spart ușa și au găsit copilul aproape scrum.

Ce face rachiul. Dela începutul acestui an s'au întâmplat nenumerate cazuri de otrăvire. În Ardeal au murit 11 inși la o pomână; în Diós-Győr și Ozd 14; în Nagyvárad (Oradea mare) 12; în Budapesta 10; cu totul 150 de inși au murit de rachiul otrăvit. Cu toate astea, câți bieți plugari nu să ferec să bea rachiul otrăvit al unor crâșmari păcătoși.

Ciocnire de trenuri. Lângă Longju-meau săptămâna trecută s'a ciocnit un tren de marfă cu unul de persoane. Mai multe vagoane au fost sparte; 11 călători au fost uciși, 30 răniți.

Inelul. În pădurile din Gurgin (Görgény) un păstor a găsit un inel de valoare. În piatra lui e imprimat o emblemă și litera R. Esperții întrebați cred, că inelul a fost a defunctului prinț de coroană Rudolf, care vâna cu plăcere în acestea părți.

Omor. Din Maros-Ujvár, să scrie: În 18 l. c. — în ziua nașterii gloriosului nostru rege — muncitorul Ioan Volga a tăiat cu briceagul vâna principală a supraveghe-torului dela moara de măcinat sare, cu numele Bányoni. După mari suferințe de o oară și jumătate Bányoni a murit. Volga a fost pus în prinsoare preventivă.

O SOCIETATE care merită să o îmbrățișem.

În alte țări, unde poporul e mai luminat de către conducătorii săi, a ajuns la o stare atât materială, cât și culturală mai bună, ca și cum poporul nostru român din patria noastră, este astăzi. Conducătorii poporului nostru, cari să bat în piept, că sunt „naționaliști“ înflăcărați, puțin, dar foarte puțin, ba aproape de loc nu se interesează de soartea și bătrânețele muncitorimei dela sate, puțin își bat capul de zilele negre ale poporului.

Noi, cei grupați în jurul foaiei „Severinul“, întotdeauna am avut înaintea ochilor calea ce duce spre alinarea durerii poporului, am avut la inimă dorul de a vedea poporul nostru înaintând atât materialicește cât și moralicește în rând cu celelalte popoare conlocuitoare în scumpa noastră patrie: Ungaria. Am zbicuit întotdeauna pe cei nemernici, cari din banul și sudoarea poporului nostru au făcut și fac adevărată speculație, care fapt a adus asupra noastră urgia foilor de geșeft ale „naționaliștilor“, aruncându-se ca niște bălauri, ca să ne înghită. Noi însă am stat și stăm neclintii, nu ne cutremurăm nici decât din locul nostru, nu ne temem de palavrele lor, căci poporul, ne-a înțeles, poporul e cu noi, poporul ne urmează în calea noastră.

Poporul nostru e sărac partea cea mai mare. Vremurile în cari trăim sunt grele. Pământul nu voește a ne mai da roada din belșug, ca din bătrâni, căci dacă ni-o și dă

suntem mulți și abia se ajunge la toți ca să putem trăi de pe o zi pe alta. În dragostea noastră, către poporul nostru, zilnic ne cutăm, că oare cum să găsim mijloacele, cari ar înviora întru câțva bătrânețele poporului? Trebuie să îndemnăm poporul dela sate a-și asigura bătrânețele, ca să-i fie mai tignite.

De vre-o câțiva ani, există la noi în patrie, o societate, a cărei statute le aflăm foarte bune, pentruca poporul dela sate să o îmbrățișeze. Societatea e sub supraveghierea statului și capătă ajutor dela stat anual 5000 cor. Cei mai înalți bărbați din patrie sunt membri ajutători, onorari și fondatori, așa, că societatea dispune azi de milioane, deasemenea sunt înscriși în ia ca membri tot soiul de oameni: muncitori de tot felul, slujbași, scriitori și funcționari din toate clasele, cu un cuvânt dela sărac până la bogat, și dela ziuș până la cel mai mare domn sau om învățat, care societate deși nu dă alte favoruri, la caz de morb, dă însă penzie, cu care orice om își poate alina bătrânețele, fără a fi silit să ceară ajutorul semenilor săi, care ajutor azi e atât de amar. De aceea îndemnăm poporul nostru a o îmbrățișa, exprimându-i.

Asigură-ți bătrânețele! Soarta oricărui muritor, nu stă scris, că unde îl va duce. Nu e eschis, ca din om sărac lipit pământului să ajungi bogătan, nici aceea însă ca din om cu avere mare să devii muritor de foame la bătrânețe. — Ori-ce om fie acela cât de sărac, ar putea agonisi 10, 12, sau 15 cr., la săptămână, pe cari iar putea pune deoparte pentru zile negre. Tot asemenea un bogat, nu s'ar cunoaște, dacă din averea sa ar pune suma de sus săptămânal la o parte, în urma căreia ar avea la bătrânețe zile senine și ușoare, n'ar fi expus la bătrânețe, eventual să bată ușile altora cerând ajutor. Nu putem îndestul a îndemna pe țărani nostri, a îmbrățișa următoarea societate: „Societatea pentru ajutor și penziune a muncitorilor” din patrie. Această societate e sub controlul statutului. Are deja o avere de aproape 5 milioane. Sunt înscriși până acuma peste 86,268 oameni în ia, primesc penziune deja peste 479. Se poate înscrie orice muncitor femeie sau bărbat. Taxa de înscriere e 1 cor. 50 fil. Ajutorul și plățirea se împarte în 3 clase, anume: I clasă solvește 20 fil. la săptămână, și după 10 ani de plățire primește 8-40 cor. penzie la săptămână; a II cl. plătește 24 fil. la săpt. și primește după 10 ani 9-80 cor. la săpt; cl. III solv. 30 fil. la săpt. și primește 11-90 cor. la săptămână penzie. Se înțelege, că dacă se constată, că nu mai e capabil de muncă. Principala e cu sediul în Budapesta și se numește: „Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylete”, are însă filiale în toate orașele din patrie. Cei cari doresc a-și asigura bătrânețele, fie el sărac, bogat, domn, sau muncitor, să se adreseze la filiala soc. în Caransebeș, și li-se va da deslușiri mai amănunțite. Scrisoriile de întrebare au să fie însoțite și de timbre pentru răspuns. La scrisori românești se dă răspuns românește.

Din public.*)

La adresa „Luptei”. S'au scris în coloanele acestui organ, despre nește isprăvi ale analfabetului dascăl penz. E. Novacovici, din Racașdia, adevăruri, care dacă este în stare să le desmintă mă închin alătura cu cel ce mi-le-au povestit.

Nu primesc însă sfaturi și apărare dela alt analfabet, dela „Lupta”, care cum să știe, lucră cu asemenea arme acolo ca acesta la Racașdia. Viitoriul îl va arăta pe E. Novacovici în toată galătatea sa, mai ales, că și-a dat titlul de mare naționalist și apărător al poporului.

Dar nu-i mirare vorba neamțului, „gleich mit gleich geselt sich gerne”.

Voi continua despre cele amintite de acolo.

Călătorul.

Petrecere de vară în Bozovics. Reuniunea pompierilor voluntari din loc, nu de mult înființată, la inițiativa și stăruința dlui protopretore Dr. Sztojákovits Géza, a aranjat Duminecă în 15 August a. c. st. n., în grădina hotelului Brancoviciu, în favorul fondului ei propriu: o petrecere foarte bine succasă, frecventată fiind de mai multe sute de persoane din loc și jur.

În această zi, încă după-ameazi a concertat fanfara reuniunii înființată în anul trecut, cu prunci abea eșiți din școală, sub conducerea magistrului de capelă a dlui Teodor Chirilean, inv. com., producând bucăți muzicale frumoase, potrivite ocaziunii și locului, cu precisitate, aducând cu acestea publicul în uimire, câștigându-i îndestularea deplină arătată prin aplause frenetice.

Dăpă deosebite distracții a urmat petrecerea de seară, la care s'a predat piese teatrale, în limba maghiară, germană și română, cu dexteritate rară, încât abea puteai să crezi, că persoanele sunt numai diletanți și nu actori. Intre acestea s'a cântat 2 cântece românești cu istețime și s'a predat un monolog, cari au produs multe aplause și râs. După terminarea acestora a urmat foc de artificiu, și în fine dans, animat până în zori de zi. Precum a fost petrecerea în măsură mare, tot în așa proporțiune a fost și rezultatul ei material. S'au încasat cu totul 1100 cor., din care subtrăgând cheltuielile ivite în 320 cor., să arată un venit curat de 780 cor., din care fondarea reuniunii a primit 100 cor., ear pompierimea 680 cor. La această ocaziune au fost și suprasolviri, cari cu bucurie și mulțămire le chităm; și adevărat: Magyari Albert a suprasolvit 40 cor., Dr. Sztojákovits Géza, Lindner Károly, Pisztrila Dániel și Anonymus câte 10 cor., Ketrineszku Roman 6 cor., Novák Gyula, Pap Iusztin, Nichman Richárd, Szántó Károly, Matyesán László și Józsa Imre câte 5 cor., mai departe, Olariu Nicola 4 cor., Dr. Husovszky László, Sipos Tibor, Theodorovits Miklós, Thon Ernő, Lukács Tivadar câte 3 cor., Czunya Traján, Henicska Mihály, Krisytoi Teodor, Török István câte 2 cor., Klotzbier János, Pirtea Jánku, Wetzler Má-

*) Pentru cele publicate aici, redacția nu primește răspunderea.

tyás, Moldován János, Andrei Mihály câte 1 cor. și Werner N. 40 fil. Raportul de față nu ar fi complet, întreg, dacă nu s'ar aminti și aceea, că succesul strălucit moral și material al petrecerii aceia este în prima linie de mulțămire stăruinței, zelului neobositor a dlui protopretore Sztojákovits Géza, care cu tact foarte bun, potrivit locului și împrejurărilor, cu bunăvoință pentru binele comun nu numai, că a aflat calea la inima poporului din comună și din cerc spre a-l conduce, ci în conștelegere esemplară cu acesta să vede capabil de a și înființa instituțiuni publice, folositoare comunei și cercului d-sale. Dlui protopretore i-a fost spre ajutor și dl Szántó Károly, prim-comandantul reuniunii, esactor cercual.

Bozovics, la 20 August 1909. Cu deosebită stimă: Czunya Traján, inv. dir. de stat.

BIBLIOGRAFIE.

„Biblioteca pentru toți”. A apărut No. 484 cuprinzând: Povești și Legende de Washington Irving, traducere de Edgard Aslan, prețul 30 bani.

Tinerimea în deosebi și iubitorii de povești încântătoare, cari ne duc în lumea feerică pe care ne-o arată visele noastre, vor primi cu cel mai mare entuziasm acest volum al unuia din cei mai măestri povestitori de lucruri supra-naturale. Ceeace caracterizează în deosebi pe marele povestitor Washington Irving și-l face în deosebi simpatic, este, că în admirabile-i fantezii, pline de imaginație poetice și strălucitoare, simțim, că trece și un larg suflet de umanitate care ne înduioșează și mărește interesul nostru pentru eroii povestirilor sale.

Traducerea e minunată, datorită mult regretatului poet Edgard Aslan, mort prea de curând și în care literatura noastră a pierdut un talent ales și real.

Catalogul complet al acestei „Biblioteci pentru toți” ce cuprinde 500 de numere a se cere la Librăria Editoare Leon Alcalay la București.

Poșta Redacției.

I. U. conducător de cor în C. Ne pare foarte rău, că învitarea ne-a sosit prea târziu. Foaia eră deja expedită la poștă; publicarea ei, acum nu prea are nici înțeles, deoarece: abonenții primesc deja Nrul acesta al foii, după-ce au trecut festivitățile. — Trimiteți-ne mai des, semne de viață de pe la d-voastră, și vom publica cu dragoste frățescă, să grijiți, însă, ca manuscrisul să-l puneți pe poștă așa fel, că totdeauna Dumineca să-l primim. Asta pentru acomodarea materialului pentru foaie. Manuscrisul să fie numai pe o lăture de hârtie scris, nu pe două, făcând astfel ușurință și la tipar. Salutare!

R. B. Sibiu. Vom satisface, însă numai cu întrerupere, publicând, barem în 3 N-ri continuativi.

Abonent în T.-m. Spurcăciunile căpă-

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63-01.

Multe referințe de primul rang.

tuiților dela „Lăpădătura“ lui B. nu ne scot din sărite, deoarece azi, toată lumea românească e convinsă, că proprietarul și zăpăciții din jurul lui sunt niște adunături de flămânzi, a căror stăpân e *dobă de carte*, și în prostia lui ev. a lor, nu știu alta decât să înjure, căci și cocoșii fac așa. Doar nu odată toate foile, cari se aseamănă cu a lui, l'au sbiciuit, pe acest analfabet, care în toată viața lui a fost și este un geșeftar spurcat și periculos pentru poporul nostru. Fi d-ta sigur, că dacă azi iar îmbia niște *corturari* un os de ros, sau o sumuliță de bani, ar sbiera în gura mare, că e și el *corturar* și n'a fost în viața lui, nici când român, căci așa o

creatură cum e „el“, e mai periculos și mai greșos pentru omenime, ca și oricare jidan spurcat. Dacă am publică corespondența d-tale, ar fi în stare acest spurcăciune a adună toată frunza și iarba, și cu subscrieri false ar publică în lăpădătura lui: că nu e adevărat. De aceea ar fi mai bine să-l dăm dracului. Iți vom scrie separat. Salutăm pe toți acei frați, cari s'au întors, și îi asigurăm, că nu s'au înșelat în calea lor, dacă se în-suflețesc pentru Il. Sa dl C. Burdia și S. Siegescu. — Te salutăm cu drag, și te rugăm a fi totdeauna treaz. Las' să latre „ei“, că și așa: *glasul măgarilor nu se aude la cer*; iar noi, mergem înainte!

câinii de pe teritorul orașului sunt a se ținea legați, s'au provăzuți cu coșară, a se purta de sfoară; câinii ce se vor afla liberi se nimicesc și afară de aceasta proprietarii se vor pedepsi, cu o amendă până la 200 coroane.
Karansebeș, la 7 August 1909.

Dragomir, căp. pol. orăș.

2135 Adószám 1909.

Publicațiune.

În sensul art. de lege 44 §. 16 din anul 1883, să aduce la cunoștință publică, precum, că prescrierile de dare militară sunt espuse la vedere publică în localitatea perceptoratului orășănesc din 23 August — 1 Septembrie a. c. — în care timp să poate vedea în oarele oficioase la casa de dare a orașului.

Karansebeș, la 18 August 1909.

Puskov,
v. adóhivatal és pénztári főnök.

2504 szám kap. 909.

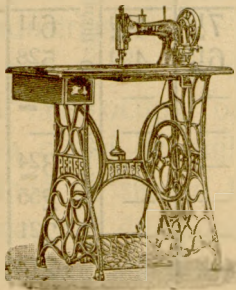
Publicațiune.

Pe baza §-lui 68. a art. de lege VII. din anul 1888. de nou se aduce la cunoștință publică, că în urma turbului constatate

Mașine de cusut

Pfaff

pentru economia casei și industrie.

Ameliorările cele mai noi.

== Încredere necondiționată. ==

O mașină de cusut ieftină e pentru economia casei un obiect foarte scump și nefolositor, deoarece în continuu cere reparaturi și tocmai atunci nu funcționează când e mai de lipă.

Deposit la:

Adalbert Blascheck
Karansebeș.

R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru domni, dame și copii.

Singurul vânzător a renumitelor fabricate:

**„Cobrak“,
„Danubia“, „Chasalla“**

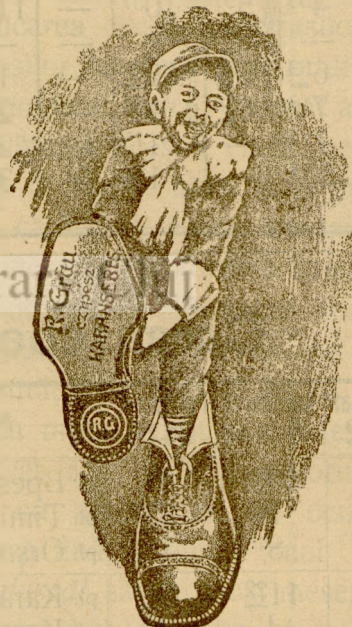
precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treiunghiu“.

Face ghete fine, moderne după măsură.

Lucrătoare arangiată de a lucra cu mașini.

— Reparează prompt și efin. —

TIPOGRAFIA LUI JOSIF JACOBOVITS

KARANSEBES, strada principală (edificiul Lichtneckert)

ARANJATĂ DUPĂ CEL MAI NOU STIL, PRIMEȘTE SPRE EFEPTUIRE TOTFELUL DE TIPĂRITURI BĂTĂTOARE ÎN ARTA TIPOGRAFICĂ

PRIMEȘTE SPRE EFEPTUIRE:

Bilete de vizită, plicuri anuțuri de fidanțare și căsătorie, invitări pentru petreceri și baluri, anunțuri funeb., opuri și broșuri, Reviste Registre, Tabele pentru

oficiile notariale, comunale și cercuale, tipărituri pentru cancelariile advocațiale, precum și a tuturor institutelor de credit și păstrare, Prețuri curente, cataloguri Placate, și foi valante.

Tipărituri în mai multe colori. Mare asortiment în hârtie pentru cancelarii, cartoane pentru bilete de vizită, fidanțare și căsătorie, cassette foarte elegante cu hârtie de scris în difer. colori.

Comandele se efectuesc repede și cu acurență

Prețurile se socotesc la ori-ce lucrare ieftine

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi ipotecare replătibile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amane și pe efecte. Primește

depuneri

spre fructificare

pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaug 6 în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea postei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Maiu 1909.

Budapesta—Timișoara—Lugoj—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi														
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiunilor:	Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 15/707
830	940	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus . sos.	1250	715	725	1040	125	405	635
604	251	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin pl.	801	945	—	436	750	—	117
1145	702	—	1145		925	—	sos. Bazias (189) pl.	—	428	—	—	328	pers.	955
1100	—	1100	1100		738	—	„ Arad (156) „	—	709	—	741	615	739	—
1098	450	p. I-III 740	1008		1061	—	„ Băile Buziaș (166) p. la 31 Mai „	—	725	Pers. I-III	1001	520	I-III	1118
pers. 744	1118	1118	515	pers.	520	—	pl. Băile Buziaș (166) dela 1 Iulie sos.	—	1008	743	1001	1001	450	450
I-III	1217	1217	448	I-III	615	—	„ Bazias (189) „	—	1145	I-III	—	236	702	702
							„ Arad (156) „	—	1100	—	1100	1100	356	356
635	300	247	831	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin sos.	755	734	912	641	734	1240	107
642	306	254	837	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric pl.	—	727	906	634	728	1233	100
647	307	212	838	550	805	—	pl. Timișoara-Fabric sos.	—	725	905	633	727	1228	1259
838	402	934	938	728	922	541	sos. Lugoj (193) pl.	646	610	723	505	621	1105	1203
—	842	842	—	—	138	—	sos. Băile Buziaș (193) pl.	—	—	—	—	—	943	—
—	805	805	—	107	107	—	„ Ilia (Marosillye 193) „	—	—	237	—	—	720	720
846	404	442	943	745	933	543	pl. Lugoj (193) sos.	644	559	713	459	611	1052	1201
956	447	546	1027	848	1043	627	sos. Karánsebes (175) pl.	602	459	615	400	528	950	1121
—	453	557	1037	—	1116	633	pl. Karánsebes (175) sos.	656	452	—	—	522	930	1115
—	—	605	—	—	—	—	„ Ujkaránsebes boctăria 55	—	443	—	—	—	923	—
—	653	830	1238	—	146	829	„ Herkulesfürdő (Băile Herc.) sos.	345	220	—	—	324	644	855
—	718	858	104	—	217	854	sos. Orșova pl.	315	140	—	—	255	605	816
—	727	—	115	—	256	839	pl. Orșova sos.	255	1259	—	—	221	—	756
—	735	—	124	—	305	907	sos. Verciorova pl.	245	1250	—	—	213	—	746

BCU Cluj / Central University Library Cluj Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiunilor	Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus sos.	635	715	—
—	755	300	pl. Timișoara-Iosefin (172) sos.	1240	734	—
—	816	140	pl. Orșova (172) sos.	217	858	—
—	1122	610	pl. Karánsebes (172) sos.	730	418	—
—	—	—	Karansebes-cazarm.	723	411	—
—	1135	623	Karansebes-fabr.-țigl.	718	406	—
—	1148	636	Jász	702	380	—
—	1156	644	Obrezsa	656	344	—
—	1208	656	Glimboca	645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy	630	316	—
—	1247	738	Csirésa	605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova	554	244	—
—	114	810	Márga	533	226	sosește
408	150	824	Bouczar	521	214	905
458	239	sosește	Bukova	—	101	817
552	333	—	Zajkány	—	1207	723
615	406	—	Várhely	—	1141	657
629	420	—	Nagypestény	—	1102	623
635	428	—	Kernyesd	—	1054	616
644	438	—	Poklisa	—	1043	606
706	501	—	Hátszeg	—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159) pl.	—	958	528
1035	820	—	sos. Piski (159) pl.	—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159) pl.	—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Báziás cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Báziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.
Budapesta gara-apus—Băile dela Buziaș.
(Peste Timișoara-Iosefin clasa I—II.)
(Numai din 15—Iunie 15 Septemvre.)
Din Budapesta pleacă la 940 dimineața || Din Buziaș pleacă la 1118 dimineața.

Timișoara-Iosefin—Oravicza:
Din Timișoara-Iosefin pleacă la 843 seara.
Din Oravicza pleacă la 225 noaptea.

Cupeuri restaurante se adaugă între:
Budapesta gara-apus și între Karansebeș, daici pleacă la 528 dimineața. || Din Budapesta pl. la 240 după amez.

Explicarea semnelor: Timpul de noapte se socotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutetele ce sunt cu linie din jos. de exem. 00 înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOTII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.